

ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE SOSYAL ADALET LİDERLİĞİNİN ÖRGÜTSEL SİNİZM ÜZERİNDEKİ ROLÜ*

Merve GÜREL* Gökhan KAHVECİ**

Öz****

Bu araştırmanın amacı, öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemektir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan bu araştırmanın evrenini 2021- 2022 eğitim-öğretim yılında Rize il merkezi ve ilçelerinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise evrenden tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen Rize il merkez ve ilçelerinde bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan 316 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu ve Örgütsel Sinizm Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin sosyal adalet liderliği davranış ve tutumlarının aritmetik ortalamasının 3.93; öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının aritmetik ortalamasının 2.07 olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği stili ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu

* Bu çalışma için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu tarafından 09.03.2021 tarih ve 2021/60 sayılı karar numarası ile etik kurul izni alınmıştır.

** Öğretmen, MEB, merve_gurel19@erdogan.edu.tr, Rize/Türkiye

*** Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, gokhan.kahveci@erdogan.edu.tr, Rize/Türkiye

**** Bu çalışma, 2022 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak sunulmuştur.

saptanmıştır. Ayrıca sosyal adalet liderliğinin alt boyutları olan destek, eleştirel bilinç ve katılımın örgütsel sinizmin anlamlı yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, okul Yöneticisi, sosyal adalet liderliği, örgütsel sinizm.

THE ROLE OF SOCIAL JUSTICE LEADERSHIP ON ORGANIZATIONAL CYNICISM ACCORDING TO TEACHER PERCEPTIONS

Abstract

The aim of this research is to Decipher the relationship between the social justice leadership behaviors of school administrators and the organizational cynicism level of teachers according to teachers' opinions. The universe of this research, which was designed in the relational screening model, consists of teachers working in the city center and districts of Rize in the 2021- 2022 academic year. The sample of the research consists of 316 teachers working in primary and secondary schools located in the city center and districts of Rize, selected by random sampling method from the universe. The Social Justice Leadership Scale-Teacher Form and the Organizational Cynicism Scale were used as data collection tools in the research. According to the data obtained from the research, it was determined that the arithmetic mean of school principals' social justice leadership behaviors and attitudes was 3.93 and the arithmetic mean of teachers' perceptions of organizational cynicism was 2.07. According to the opinions of teachers, it has been found that there is a significant relationship between the social justice leadership style of school administrators and the organizational cynicism levels of teachers in a negative way at a moderate level Decisively. In addition, it has been concluded that support, critical consciousness and participation, which are the sub-dimensions of social justice leadership, are significant predictors of organizational cynicism.

Keywords: Teacher, school administrator, social justice leadership, organizational cynicism.

1. GİRİŞ

Adalet, insanlık tarihinin başından beri var olan dolayısıyla üzerinde durulup tanımlanmaya ve anlamlandırılmaya ihtiyaç duyulan bir olgudur (Doğangün,

2020). Birçok düşünür adalet kavramını tanımlamaya çalışırken kavramın tam zıttı olan adaletsizlik kavramından yola çıkmıştır. Adaletsizlik bir olayı ifade ederken aynı şey adalet kavramı için geçerli değildir. Bunun için öncelikle adaletin soyut bir düşünce olarak mı yoksa somut bir ifade olarak mı ele alınacağına karar verilmesi gerekmektedir (Töremen ve Tan, 2010). Adaletin var olduğunu gösteren unsurlar eşitlik, rasyonellik ve karşılıklıdır. Eşitlik din, dil, ırk ve cinsiyet gibi özellikler fark etmeksizin bütün bireylere eşit oranda hak tanınması, eşit fırsat sunulması ve toplumun varlıklarının eşit olarak paylaşılmasıdır. Rasyonellik, haksızlıkların önüne geçebilmek için toplum kurallarının önceden belirlenmesi ve duruma, kişiye göre değişen kurallar ve yaptırımların olmamasıdır. Karşılıklı ise alınan ve verilen ekonomik, kişisel veya sosyal ne olursa olsun her ikisinin birbirine eşit olması gerektiğidir (Cihangiroğlu ve Yılmaz, 2010).

İnsanlar yaratılışları gereği sosyal varlıklardır ve pek çok topluluk içerisinde yer alır. Toplum içerisinde var olan bütün bireylerin din, dil, ırk, kültür, cinsiyet gibi özelliklerine bakılmadan seçim, karar alma gibi pek çok konuda eşit olması gerekmektedir. Toplum içerisinde herkesin eşit haklara sahip olması sosyal adaletin temelini atılması için önemlidir (Sunal, 2011). Sosyal adalet kavramının tanımı her alanda farklı açılardan incelenmiş ve farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bütün bu tanımların temelinde toplumda bulunan bireylerin var olan ihtiyaçlarını, ilgilerini karşılamak ve eşit hak ve fırsatlara sahip olmasını sağlamak vardır (Arslan, 2019). Eğitimde sosyal adalet daha çok sonuçlar üzerinde eşitlik sağlamaya yönelik gerçekleştirilen süreçleri kapsamaktadır. Eğitimde din, dil, ırk, cinsiyet vb özellikler fark etmeksizin her öğrenciye eşit fırsatların sunulması ve bu sayede dezavantajlı öğrencilerin olanaklarının güçlendirilmesi eğitimde sosyal adaletin sağlanması için gerekli olan eylemlerdendir (Tomul, 2009).

Eğitim insanların kabul gören temel haklarından biridir ve bu hakkın güvence altına alınması çeşitli ulusal ve uluslararası sözleşme ve belgeler ile sağlanmaktadır. Bu sözleşme ve belgelerde tüm öğrencilere eşit eğitim fırsatının sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır (Ural, 2012). Çeşitli sebeplerden dolayı iç ve dış göçlerin artmasıyla ülkeler ve topluluklarda farklı kültür, din, inanç, gelenek sahibi bireyler bir arada yaşamaktadır. Bu durum sosyal bir örgüt olan okullarda da kendini göstermekte ve okullarda sosyal adaletin sağlanması zorlaşmaktadır (Kondakçı, Kurtay, Oldaç ve Şenay, 2016). Okul örgütlerinde liderlik yapan kişilerin sosyal adaletin sağlanmasını önemsemesi ve sosyal adalet liderliği davranışlarını benimsemesi öğrencilerin eşit bir şekilde eğitimden yararlanmasını sağlayacaktır. Okullarda sosyal adaletin sağlanması eğitimde eşitliğin yanında bireylere eşit fırsatlar sunmasıyla toplumun sosyo-ekonomik düzeyine ve çocuklara sosyal adaleti sağlayarak iyi bir rol model olmasıyla toplumun refah seviyesine katkı sağlayacaktır (Gören, 2019). Sosyal adalet liderliğini benimsemiş okul liderleri öğrenciler arasında eşitsizliğe neden olan durumların farkındadır ve okulun vizyonu, inançlarını ve uygulamalarını bu eşitsizlikleri gidermek üzerine tasarlar (Börü, 2019). Bu okul liderleri dezavantajlı ve bazı özellikler bakımından azınlıkta kalan öğrencilerin eğitim olanaklarından diğer akranları ile eşit şekilde faydalanmasını sağlamayı ve bu düşünceyi örgütte bulunan diğer kişilere benimsetmeyi amaçlar (Theoharis, 2008). Sosyal adalet liderleri öğrencilerin ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçlarından daha fazla önemser ve bu doğrultuda hareket ederler. Bu liderler okulda gerçekleştirilen bütün faaliyetler kapsamında eşitsizlikten ve adaletsizlikten kaçınırlar (Özdemir, 2017).

Alanyazın incelendiğinde sosyal adalet liderliğine ilişkin yapılan araştırmalarda daha çok kavram üzerinde yoğunlaşıldığı (Gewirtz, 1998; Gewirtz ve Cribb, 2002; Hytten ve Bettez, 2011), sosyal adalet liderliği stili uygulamalarında okul yöneticilerinin karşılaştığı zorlukların tespit edildiği (Theorasis, 2008), sosyal adalet lideri yetiştirme sürecinin araştırıldığı (Furman, 2012) ve sosyal adalet

liderliği uygulamalarının özellikleri üzerinde durulduğu görülmektedir (Torrance ve Forde, 2015). Ulusal alanyazında Özdemir ve Kütküt (2015), okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarının ölçülmesine yönelik bir ölçek geliştirdiği görülmektedir. Bunun yanında sosyal adalet liderliği kavramının okula yönelik tutum, okul bağlılığı (Özdemir, 2017), okul akademik iyimserliği (Özdemir ve Pektaş, 2017), yöneticiye bağlılık ve örgütsel vatandaşlık (Bozkurt, 2018) gibi örgütsel davranışlar ile arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrenci bağlılığı (Büyükgöze, Şayir, Gülcemal ve Kubilay, 2018), öğrenci ve öğretmen motivasyonu (Güler, 2021; Yıldırım, 2021) ile sosyal adalet liderliği arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalar da bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde olumlu örgütsel davranışlar ile sosyal adalet liderliği arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Yukarıdaki bilgiler ışığında, sosyal adalet liderliği davranışının, örgüte karşı olumsuz tutum ve davranışları ifade eden sinizm kavramını da etkileyeceği düşünülmektedir.

Sinizm kavramı 1980'li yılların sonlarında araştırmacılar tarafından ilgi görmeye başlamıştır. Kişilerin kendi çıkarlarını her şeyden önde tuttuğu ve bu doğrultuda hareket ettiğini düşünen ve herkesi çıkarıcı kişiler olarak gören kişiler "sinik" olarak tanımlanmaktadır. "Sinizm" ise bu düşünce sistemini açıklamaya çalışmaktadır (Balay, Kaya ve Cülha, 2013). Sinizm kavramı çok boyutlu bir kavramdır ve farklı felsefeler açısından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Kuşkuculuk, güven duymama, şüphe etme, kötümserlik, olumsuzluk ve inançsızlık kavramları ile yakın anlamlara sahip olan sinizm kavramının modern yorumunda "zor beğenen, eleştiren ve kusur bulan kişi" olarak tanımlanmaktadır (Karacaoğlu ve İnce, 2002).

Örgütsel sinizm, kişinin görev yaptığı örgüte karşı olumsuz duygular beslemesi, örgütün işleyişinin bütünlükten uzak olduğuna ve adaletsiz davranışlar

sergilendiğine dair inançlı olması ve bunun bir sonucu olarak örgüte karşı olumsuz davranışlar sergilemesidir (Arslan, 2012). Dean, Brandes ve Dharwadkar (1998)'a göre sinizmin duyuşsal, davranışsal ve bilişsel olmak üzere üç alt boyutu vardır. Bilişsel boyut, örgüt personelinin örgütün dürüst ve adaletli olmadığına karşın oluşturduğu inançlardır. Bunun sonucunda örgüt personeli örgütün kendi çıkarları doğrultusunda hareket ederek bu ilkeleri göz ardı ettiğine inanır. Duyuşsal boyut, personelin örgüte karşı kızgınlık, korku, nefret, utanç, aşağılama gibi olumsuz duygular beslemesidir. Üçüncü ve son boyut olan davranışsal boyut ise personelin duyuşsal ve bilişsel olarak sahip olduğu duygu ve tutumların davranışa dönüştürülmesini kapsamaktadır.

Bütün örgütlerde sinik davranışlar sergileyen bireyler vardır. Sosyal bir örgüt olan eğitim örgütleri de bunların arasında yer almaktadır. Okul örgütünün işleyişi örgütte bulunan öğretmen, öğrenci, veli ve personelin duygu, tutum, davranış, kültür gibi özelliklerinden etkilenmektedir. Bunun sonucunda örgütte bulunan bireylerin örgüte karşı olumsuz tutumlar sergilemesi örgütün işleyişini olumsuz yönde etkileyecektir (Kalağan ve Güzeller, 2010). Örgütte sinizme neden olan birçok neden vardır bunlardan bazıları; değişim çabalarının yanlış yönetilmesi, stresli ortam, çalışana aşırı yüklenme, örgütün ve kişilerinin beklentilerinin karşılanmaması, örgütsel karmaşıklıkta artış, yetersiz destek, amaçların çatışması, karar alma sürecinde yetersiz rol alma, olumsuz iletişim ve işten çıkarma olarak gösterilebilir (Yıldız, 2013).

Örgütsel sinizm bireylerin iş performanslarını düşürücü bir etkiye sahiptir ve bu performans düşüklüğü örgütün verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir (Abraham, 2000). Kişiler iş ortamında olumlu ve ya olumsuz pek çok olay yaşamaktadır ve bu olaylar kişinin iş performansı üzerine etki etmektedir. Bireylerin bu tecrübeler sonucunda yaşanmışlıkları, üzüntüleri ve sevinçleri hafızalarında yer edinmektedir ve olumlu olumsuz yaşanmışlık ve duygular

kişinin kuruma karşı olan tutumunun önemli ölçüde ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Çavuşoğlu ve Palamutçuoğlu, 2017).

Örgütler, sağlıklı bir şekilde işleyişini sağlanabilmek için etkili bir lidere ihtiyaç duymaktadır. Etkili bir liderin kararlı olma, iyi bir iletişim yeteneğine sahip olma, kişilerarası ilişkilere önem verme gibi sahip olması gereken özellikler bulunmaktadır. Liderler, sahip oldukları bakış açısı ve benimsemiş oldukları düşünce biçimleri ile bazı liderlik türü özelliklerini benimsemektedir. Bu liderlik türlerinden biri olan sosyal adalet liderliğidir. Beşeri, siyasi sebeplerden ötürü iç ve dış güçlerde artışın yaşanmasıyla farklı kültür, din, gelenek ve yaşayış biçimini benimsemiş olan bireylerin bir arada bulunduğu topluluklar çoğalmaktadır. Topluluklardaki bu farklılaşma sosyal bir örgüt olan eğitim örgütünde de kendini göstermektedir. Okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliğini benimsemesi ve eylemlerini bu yönde gerçekleştirmesi, eğitim kurumunda bulunan bütün öğrencilerin din, dil, ırk, cinsiyet, zihinsel ve bedensel engeller vb. özellikler fark etmeksizin eğitim öğretimden eşit oranda faydalanmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda sosyal adalet liderliğinin benimsendiği okullarda eğitim sürecinin yönetilmesinde herkes eşit katılım hakkına sahiptir, bunun bir sonucu olarak öğrenciler, öğretmenler ve okulda bulunan personellerin motivasyon ve performanslarında artış sağlanmaktadır. Eğitimde sosyal adaletin sağlanması öğrenciler arasında eşitliği sağlamakla beraber toplumda da bu düşüncenin benimsenmesine ve toplumun refah seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Örgütlerin işleyiş süreci örgütte bulunan bireylerden önemli oranda etkilenen bir süreçtir. Bireylerin örgüte karşı duydukları güven, kendilerini örgüte ait hissetmeleri gibi pozitif duygu ve düşünceler örgüt işleyişinin olumlu yönde etkilerken bireylerin örgüte karşı duydukları güvensizlik, adaletsizlik, nefret utanç gibi negatif duygular örgüt işleyişinin olumsuz yönde etkileyecektir.

Bireylerin üyesi oldukları örgüte yönelik sahip olduğu olumsuz duygu ve düşünceler ve buna paralel olarak olumsuz davranışlar sergilemesi örgütsel sinizm olarak adlandırılmaktadır. Öğretmenlik mesleği duyguların etkisinin yoğun bir şekilde hissedildiği bir meslektir bu nedenle duygular en iyi şekilde yönetilmelidir. Örgütsel sinizm olumsuz duygusal tutumlardan biri olarak karımıza çıkmaktadır. Okula karşı sinik tutum geliştirmiş olan öğretmenler kendilerini okula ait hissetmemekte, okulda gerçekleştirilen uygulamalara inanmamakta, yöneticilerin dürüst olmadıklarını düşünmekte ve okul yöneticilerine güvenmemektedir. Bunun sonucu olarak öğretmenler huzursuz ve mutsuz bir eğitim ortamı içerisinde mesleğini icra etmeye çalışmaktadır halbuki öğretmenler mesleklerini en iyi şekilde icra etmek için huzurlu, mutlu ve güvenli bir okul ortamına ihtiyaç duymaktadır. Kısacası örgütsel sinizm öğrenci, öğretmen motivasyonunu ve örgüt işleyişini önemli ölçüde etkileyen bir faktördür. Örgüt liderlerinin, örgütsel sinizmin düzeyini ve nedenlerini araştırması bu araştırmalar sonucunda düzenlemeler yapması örgütün sağlıklı bir şekilde işleyişine katkı sağlayacaktır.

Alanyazın incelendiğinde sosyal adalet liderliği ve örgütsel sinizm kavramları son yıllarda popüleritesi artmış kavramlar olarak görülmektedir. Her iki kavram ile ilgili bir takım çalışmalar yapılmış fakat iki kavramın birlikte çalışıldığı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle yapılan bu çalışmanın ilgili alanyazına katkıda bulunacağı ve örgütlerin insan boyutunda araştırmacılara fikir sunacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçları doğrultusunda okul örgütlerin işleyişinin sağlıklı bir şekilde devam ettirebilmesi ve verimliliğinin artırılması noktasında önemli adımlar atılmasında önem arz etmektedir.

Bu araştırmada ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları ile örgütsel sinizm

arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Genel amaç doğrultusunda oluşturulan araştırmanın alt amaçları aşağıdaki şekildedir.

- Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları ne düzeydedir?
- Öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları ne düzeydedir?
- Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Sosyal adalet liderliği örgütsel sinizmin anlamlı yordayıcısı mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Okul yöneticilerinin öğretmen algılarına göre sahip oldukları sosyal adalet liderliği davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemenin amaçlandığı bu araştırma nicel bir araştırmadır. Araştırma nicel araştırma türlerinden olan korelasyonel araştırma modelinde tasarlanmıştır. Korelasyonel araştırma; en az iki değişken arasındaki ilişkinin müdahale edilmeden incelendiği araştırma türüne denir. Korelasyonel araştırma, araştırmaya dahil edilen değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisi hakkında bilgi vermez fakat bunun hakkında araştırmaya yol gösterici bir nitelik taşır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Rize il merkezi ve ilçelerinde bulunan resmi ilköğretim ve ortaokullarında görev yapmakta olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Çalışmada bütün evrene ulaşılmasının mümkün olmamasından dolayı seçkisiz örnekleme türlerinden biri olan tesadüfi (basit seçkisiz) örnekleme türü kullanılmıştır.

Tesadüfi örnekleme; evrende bulunan her bir örnekleme biriminin eşit seçilme olasılığının bulunduğu örnekleme yöntemidir. Bu örnekleme yönteminde her seçimin ardından çekilen örnekleme biriminin havuza geri konulması ile birimlerin seçilme olasılıklarının eşit olması sağlanır. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde öncelikli olarak evrende bulunan kişi sayısı ve ulaşılması gereken örneklem büyüklüğü belirlenir ardından örnekleme bulunan kişi sayısına ulaşıncaya kadar evrenden kişi seçilmeye devam edilir. Bu yöntemde random seçimler yapıldığı için hiçbir özelliğe ve ya birime bağlı kalınmaz bu nedenle evreni en iyi şekilde betimleyecek bir yöntemdir (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Araştırma kapsamında Rize il merkez ve ilçelerinde görev yapmakta olan 375 öğretmene ulaşılmış fakat toplanan ölçeklerde bulunan eksiklik ve hatalı doldurmalarından ötürü 59 ölçek değerlendirmeye alınmamıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin 221'inin (%69.9) kadın, 95'inin (%30.1) erkek olduğu, 70'i (%22.2) 20-30 yaş, 163'ü (%1.6) 31-40 yaş, 66'sı (20.9) 41-50 yaş, 17'si (%5.4) 51 ve üzeri yaş aralığında bulunduğu sonucuna varılmaktadır. Tablo 1'de sunulan sonuçlara göre örneklemini oluşturan öğretmenlerin 136'sı (%43) sınıf öğretmeni ve 180'i (%57) branş öğretmeni olduğu görülmekte ve örnekleme 1-5 yıl hizmet süresi bulunan 35 (%11.1), 6-10 yıl hizmet süresi bulunan 97 (%30.7), 11-15 yıl hizmet süresi bulunan 81 (%25.6), 16-20 yıl hizmet süresi bulunan 50 (15.8) ve 21 ve üzeri yıl hizmet süresi bulunan 53 (%16.8) toplam 316 öğretmen bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada öğretmenlerin görev yaptıkları okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarına ait algılarını ölçmek amacıyla Özdemir ve Kütküt (2015) tarafından geliştirilen "Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu", öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerini ölçmek amacıyla ise Brandes,

Dharwadkar ve Dean (1999) tarafından geliştirilen ve Kalağan (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan "Örgütsel Sinizm Ölçeği" kullanılmıştır.

2.3.1. Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği- Öğretmen Formu

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarını ölçmek için Özdemir ve Kütküt (2015) tarafından geliştirilen "Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu" kullanılmıştır. Ölçeğin "Destek", "Eleştirel Bilinç" ve "Katılım" olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Ölçek; destek alt boyutu 12(1-12) madde, eleştirel bilinç alt boyutu 9(13-21) madde ve katılım alt boyutu 3(22-24) madde olmak üzere toplamda 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; kesinlik katılmıyorum (1), çok az katılıyorum(2), biraz katılıyorum (3), çoğunlukla katılıyorum(4) ve tamamen katılıyorum(5) şeklinde cevaplandırılan ve puanlandırılan 5'li likert tipi bir ölçektir.

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Özdemir ve Kütküt (2015) tarafından yapılmış ve ölçeğin uyum iyiliği değerlerinin "mükemmel uyum" düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Ölçekte bulunan madde ve faktörlerin ayırt edicilik güçlerinin de yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin; destek alt boyutunda Cronbah's Alpha katsayısı 0.91, Spearman-Brown kat sayısı 0.86 ve Guttman kat sayısı 0.91; eleştirel bilinç alt boyutunda Cronbah's Alpha katsayısı 0.92, Spearman-Brown kat sayısı 0.90 ve Guttman kat sayısı 0.92; katılım alt boyutunda Cronbah's Alpha katsayısı 0.72, Spearman-Brown kat sayısı 0.70 ve Guttman kat sayısı 0.71 çıkmıştır. Ölçeğin bütünü için hesaplanan Cronbah's Alpha katsayısı 0.94, Spearman-Brown kat sayısı .85 ve Guttman kat sayısı .95'dir (Özdemir ve Kütküt, 2015).

2.3.2. Örgütsel Sinizm Ölçeği

Öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumlarını ölçmek için Brandes, Dharwadkar ve Dean (1999) tarafından geliştirilen ve Kalağan (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan "Örgütsel Sinizm Ölçeği" kullanılacaktır. Ölçek bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek bilişsel alt boyutunda 5, duyuşsal alt boyutunda 4 ve davranışsal alt boyutunda 4 madde olmak üzere toplam on üç maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin cevaplanması ve puanlanması tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kısmen katılıyorum (3), katılmıyorum (2) ve hiç katılmıyorum (1) şeklindedir. Ölçekten alınan yüksek puan örgütsel sinizm düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbah's Alpha katsayısı bilişsel alt boyutunda 0.91, duyuşsal alt boyutunda 0.95 ve davranışsal alt boyutunda 0.87 olarak bulunmuştur. Ölçeğin bütünü için Cronbah's Alpha katsayısı ise 0.93'tür.

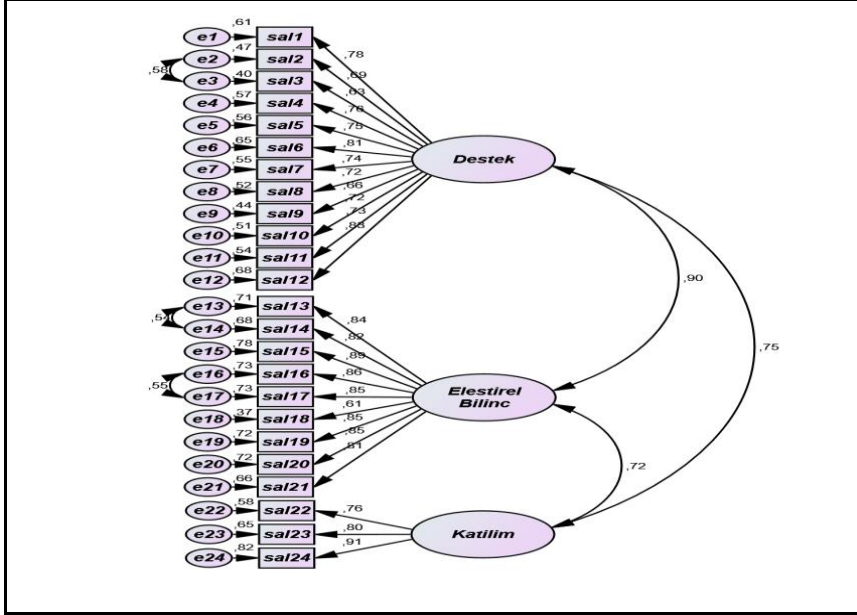
2.3.3. Veri Toplama Araçlarının Güvenirlik ve Geçerlik Analizleri

Araştırmada kullanılan "Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu" ve "Örgütsel Sinizm" ölçeklerinin geçerlik analizleri doğrulayıcı faktör analizi yapılarak; güvenilirlik analizleri Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir.

2.3.3.1. Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formunun Doğrulayıcı Faktör Analizi

Sosyal adalet liderliği ölçeği-öğretmen formunun geçerlik düzeyinin belirlenmesi için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum iyiliği değerleri şu şekildedir; $\chi^2 / df=2.833$ ($p<.01$), $GFI=0.844$, $CFI=0.930$, $RMSEA=0.076$ ve $SRMR=0.0375$. Bu değerler

incelendiğinde kabul edilebilir düzeyde oldukları sonucuna varılmaktadır (Baumgartner ve Homburg, 1996; Byrne, 2010; Kline, 2011).

Şekil 1. Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formuna İlişkin Yapılan Doğrulamalı Faktör Analizi

Sosyal adalet liderli ölçeği-öğretmen formunun güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla ölçeğin üç ayrı alt boyutu olan destek, eleştirel bilinç ve katılım boyutlarının ve ölçeğin toplamının Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayıları hesaplanmıştır. Ulaşılan sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur.

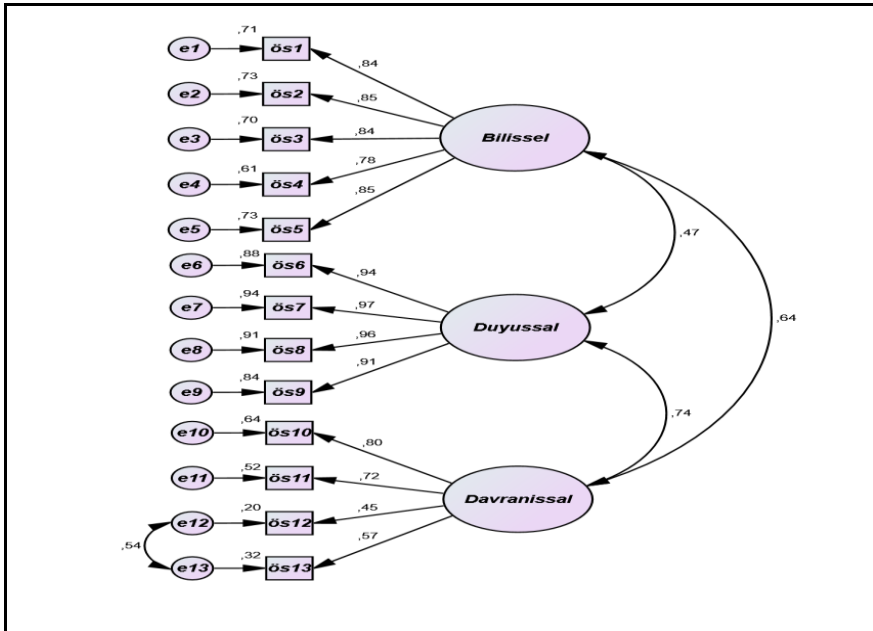
Tablo 1. Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formunun Toplamına ve Boyutlarına Yönelik Hesaplanan Güvenirlilik Katsayıları

Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu	Madde sayısı	Cronbach Alpha
Destek	12	0.93
Eleştirel Bilinç	9	0.95
Katılım	3	0.86
Toplam	24	0.96

Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin alt boyutlarına ve toplamına ait Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayıları görülmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının ve toplamının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları; destek alt boyutu 0.93, eleştirel bilinç alt boyutu 0.95, katılım alt boyutu 0.86 ve ölçeğin toplamı 0.96 şeklinde hesaplanmıştır.

2.3.3.3. Örgütsel Sinizm Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi

Örgütsel sinizm ölçeğinin geçerlik düzeyinin belirlenmesi için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum iyiliği değerleri şu şekilde hesaplanmıştır; $\chi^2 / df=2.992$ ($p<.01$), $GFI=0.916$, $CFI=0.966$, $RMSEA=0.080$ ve $SRMR=0.0440$. Yapılan analizler sonucunda elde edilen değerler incelendiğinde bu değerlerin kabul edilebilir düzeyde oldukları sonucuna varılmaktadır.

Şekil 2. Örgütsel Sinizm Ölçeğine İlişkin Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi

2.3.3.4. Örgütsel Sinizm Ölçeğinin Güvenirlik Analizi

Örgütsel sinizm ölçeğinin güvenirliliğinin belirlenmesi amacıyla ölçeğin toplamının ve bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutlarının Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayıları hesaplanmıştır. Ulaşılan sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Örgütsel Sinizm Ölçeğinin Toplamına Ve Boyutlarına Yönelik Hesaplanan Güvenirlik Katsayıları

Örgütsel Sinizm Ölçeği	Madde Sayısı	Cronbach Alpha
Bilişsel	5	0.91
Duyuşsal	4	0.97
Davranışsal	4	0.78
Toplam	13	0.91

Tablo 2 incelendiğinde örgütsel sinizm ölçeğinin toplamının ve alt boyutlarının Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayıları; bilişsel alt boyutunun 0.91, duyuşsal alt boyutunun 0.97, davranışsal alt boyutunun 0.78 ve ölçeğin toplamının 0.91 olduğu görülmektedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

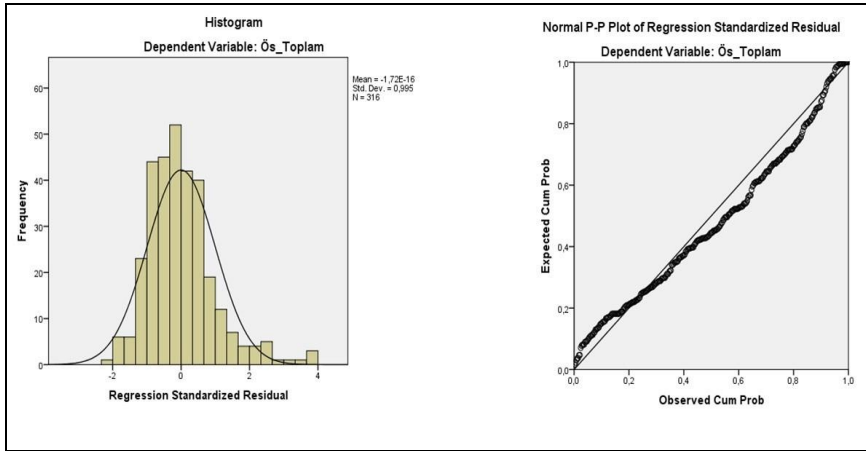
Verilerin toplanması aşamasında ilk olarak Rize İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Ölçekler Rize il merkezi ve ilçelerinde bulunan ilkokul ve ortaokullarda bulunan öğretmenlere bizzat araştırmacı tarafından gidilerek uygulanmıştır. Rize il merkezi ve ilçelerinde bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenler basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve örnekleme bulunan öğretmenlere "Kişisel Ve Mesleki Bilgi Formu", "Sosyal Adalet Liderliği Ölçeği-Öğretmen Formu" ve "Örgütsel Sinizm Ölçeği" uygulanmıştır. Ölçme aracının uygulanması Şubat ve Mart 2022 tarihlerinde yüz yüze ve gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanmış ve toplanmıştır. Öğretmenlerin kişisel bilgi formu ve ölçekleri doldurmaları yaklaşık olarak 10

dakika sürmüştür. Bazı ölçeklerin hatalı ve ya eksik doldurulması bu ölçeklerin değerlendirilmeye alınmamasına neden olmuştur. Araştırmacı tarafından toplamda 375 ölçek uygulanmış hatalı ve ya eksik doldurulmasında dolayı 59 ölçek değerlendirilmeye alınmamıştır. Toplamda 316 veri değerlendirilmeye alınmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS ve AMOS paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak veriler SPSS programına girilmiş ve kayıp veriler belirlenmiş bunun sonucunda 59 veri değerlendirilmeye alınmamıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlere ait demografik veriler değerlendirilmiş, frekansları ve yüzdeleri hesaplanarak örneklemin nitelikleri belirlenmiştir. Okul yöneticilerinin öğretmen algılarına göre sosyal adalet liderliği davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerini belirlemeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri alınmıştır. Bununla birlikte sosyal adalet liderliği davranışları ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla korelasyon analizi; Sosyal adalet liderliğinin örgütsel sinizm üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla ise çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmadan önce bazı varsayımlar test edilmiştir. Bu varsayımlardan ilki değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermediğidir. Bu durumun belirlenmesine yönelik çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanmış ve sosyal adalet liderliği ölçeği-öğretmen formuna ilişkin çarpıklık ve basıklık katsayıları -0.72 ve 0.47; örgütsel sinizm ölçeğine ilişkin çarpıklık ve basıklık katsayıları 0.76 ve 0.54 olarak bulunmuştur ve değerlerin -1 ile +1 arasında olduğu görülmüştür. Bu değerler sonucunda verilerin normal dağılımdan sapma göstermediği sonucuna varılmıştır. Diğer bir varsayım çoklu bağlantı probleminin olup olmadığıdır. Bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin .90 ve üzeri olması böyle bir problemin olduğunu göstermektedir. Bu araştırmada bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon değerlerine bakıldığında

0.63 ile 0.83 arasında değiştiği görülmüş ve çoklu bağlantı sorunun olmadığı belirlenmiştir (Tablo 5). Bununla birlikte çoklu bağlantı sorununun değerlendirilmesine ilişkin VIF ve TV değerleri de hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara ışığında VIF değerinin 10'dan küçük ve TV değerinin 0.2'den büyük olduğu görülmüştür (Tablo 6). Regresyon analizinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan diğer bir varsayım otokorelasyonun olup olmadığıdır. Bu doğrultuda Durbin Watsan katsayısı hesaplanmış (1.664) ve bu değer literatürde belirtilen 1.5 ile 2.5 arasında olduğu görülmüştür. Bu anlamda otokorelasyonun olmadığı tespit edilmiştir. Son olarak bağımsız değişkenler ile bağımlı değişken arasında doğrusal bir ilişkinin varlığının olup olmadığı test edilmiştir. Bu bağlamda oluşturulan grafikler Şekil 1' de yer almaktadır. Şekil 1'e bakıldığında, histogram grafiğinde puanların normal dağılım gösterdiği ifade edilebilir. Bunun yanında regresyon doğrusuna göre bağımsız değişkenler ile bağımlı değişken arasında doğrusal bir ilişki olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2018; Field, 2013; Myers, 1990; Şencan, 2005; Tabachnick ve Fidell, 2013).

Şekil 1. Histogram Grafiği ve Regresyon Doğrusu

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın genel amacı ve alt amaçlarına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği davranışlarını sergileme düzeylerini belirlemek için ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış elde edilen sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sosyal Adalet Liderliğine İlişkin Öğretmen Algıları

Sosyal Adalet Liderliği	N	\bar{X}	SS
Destek	316	4.06	0.67
Eleştirel Bilinç	316	4.10	0.78
Katılım	316	3.64	0.94
Sosyal Adalet Liderliği Toplam	316	3.93	0.71

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen algılarına göre sosyal adalet liderliğinin destek boyutu için $\bar{X}=4.06$, eleştirel bilinç boyutu için $\bar{X}=4.10$, katılım boyutu için $\bar{X}=3.64$ ve ölçeğin toplamı için $\bar{X}=3.93$ olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin algılarının en yüksek eleştirel bilinç, en düşük katılım boyutunda gerçekleştiği görülmüştür.

Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri belirlemek için ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış elde edilen sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Örgütsel Sinizme İlişkin Öğretmen Algıları

Örgütsel Sinizm	N	\bar{X}	SS
Bilişsel	316	2.21	0.90
Duyuşsal	316	1.64	0.88
Davranışsal	316	2.35	0.87
Örgütsel Sinizm Toplam	316	2.07	0.72

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen algılarına göre örgütsel sinizmin bilişsel boyutu için $\bar{X}=2.21$, duyuşsal boyutu için $\bar{X}=1.64$, davranışsal boyutu için $\bar{X}=2.35$ ve

ölçeğin toplamı için $\bar{X}=2.07$ olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin algılarının en yüksek davranışsal, en düşük duyuşsal boyutunda gerçekleştiği görülmüştür.

Öğretmen algılarına sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin belirlenmesi için korelasyon analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Sosyal Adalet Liderliği İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişki

	Destek	Eleştirel Bilinç	Katılım	Sosyal Adalet Liderliği	Bilişsel	Duyuşsal	Davranışsal	Örgütsel Sinizm
Destek	1							
Eleştirel Bilinç	0.83*	1						
Katılım	0.66*	0.63*	1					
Sosyal Adalet Liderliği	0.91*	0.90*	0.87*	1				
Bilişsel	-0.48*	-0.47*	-0.36*	-0.48*	1			
Duyuşsal	-0.32*	-0.36*	-0.23*	-0.34*	0.45*	1		
Davranışsal	-0.38*	-0.38*	-0.30*	-0.39*	0.52*	0.56*	1	
Örgütsel Sinizm	-0.48*	-0.50*	-0.37*	-0.49*	0.80*	0.81*	0.84*	1

*p<0.01

Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde; sosyal adalet liderliğinin destek boyutu ile örgütsel sinizmin; bilişsel alt boyutu arasında [$r=-0.48$; $p<0.01$] negatif yönde orta düzeyde, duyuşsal alt boyutu arasında [$r=-0.32$; $p<0.01$] ve davranışsal alt boyutu arasında [$r=-0.38$; $p<0.01$] negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Sosyal adalet liderliğinin eleştirel bilinç boyutu ile örgütsel sinizmin; bilişsel alt boyutu arasında [$r=-0.47$; $p<0.01$] negatif yönde orta düzeyde, duyuşsal alt boyutu arasında [$r=-0.36$; $p<0.01$] ve davranışsal alt boyutu arasında [$r=-0.38$; $p<0.01$] negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Sosyal adalet liderliğinin katılım boyutu ile örgütsel sinizmin; bilişsel alt boyutu arasında [$r=-0.36$; $p<0.01$], duyuşsal alt boyutu arasında [$r=-$

0.23; $p < 0.01$] ve davranışsal alt boyutu arasında [$r = -0.30$; $p < 0.01$] negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, ilişkinin büyüklüğü 0.49'dur [$r = -0.49$; $p < 0.01$].

Öğretmen algılarına sosyal adalet liderliğinin örgütsel sinizmi yordama durumunun belirlenmesi için çoklu doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Örgütsel Sinizmin Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata _B	β	t	P	TV	VIF	Durbin-Watson	
Sabit	4.24	0.21		19.52	0.00	.269	3.71	1.664	
Destek	-0.21	0.10	-0.19	-2.07	0.03	.287	3.48		
Eleştirel Bilinç	-0.29	0.08	-0.31	-3.43	0.00	.537	1.86		
Katılım	-0.03	0.05	-0.04	-0.67	0.50				
$R=0.51$		$R^2=0.26$							
$F_{(3,312)}=37.771$		$p=0.00$							

Tablo 6'ya göre destek, eleştirel bilinç ve katılım değişkenleri birlikte öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları ile orta düzeyde istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki içerisindedir [$R=0.51$, $R^2=0.26$, $F_{(3,312)}=37.771$, $p=0.00$]. Destek, eleştirel bilinç ve katılım değişkenleri birlikte örgütsel sinizmin %26'sını açıklamaktadır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinde gerçekleşen değişimin %26'sı okul yöneticilerinin öğretmen tarafından algılanan sosyal adalet liderliği davranış ve tutumlarından kaynaklandığı sonucuna varılmaktadır. Örgütsel Sinizm= $4.24 - 0.21 * \text{Destek} - 0.29 * \text{Eleştirel Bilinç} - 0.03 * \text{Katılım}$. Denklemden de görüldüğü gibi örgütsel sinizmin en yüksek yordayıcısı eleştirel bilinçtir. Regresyon katsayısına (β) göre

yordayıcı değişkenlerin örgütsel sinizm üzerindeki önem sırası; eleştirel bilinç, destek, katılım şeklindedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki, öğretmenlerin motivasyonu ve performansı üzerinde etkileri olabileceğinden, eğitim araştırmaları için önemli bir konudur. Sosyal adalet liderliği, liderlerin kurumlarında eşitliği, çeşitliliği ve kapsayıcılığı teşvik etmek için benimsedikleri uygulamaları ve değerleri ifade ederken; örgütsel sinizm, kişinin örgütüne karşı güvensizlik ve kopma ile karakterize edilen olumsuz bir tutumu yansıtmaktadır (Dean vd., 1998; Theoharis, 2007). Önceki çalışmalar etik liderliğin örgütsel vatandaşlık davranışlarını etkileyebileceğini ve çalışanlar arasında örgütsel sinizmi azaltabileceğini öne sürmüştür (Avey, Wernsing ve Palanski 2011; Nemr ve Liu, 2021). Ancak, etik liderliğin özel bir biçimi olan sosyal adalet liderliğinin eğitim ortamlarında örgütsel sinizmi ve sonuçlarını nasıl etkilediğine dair ampirik çalışmaların yeterli sayıda olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda, öğretmenlerin algılarına göre sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkiyi bu araştırma kapsamında incelemenin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen verilere göre, öğretmenlerin okul yöneticilerinin sahip olduğu sosyal adalet liderliği davranış ve tutumlarına ilişkin algılarının aritmetik ortalamasının 3.93 (*çoğunlukla katılıyorum*) olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin sahip olduğu sosyal adalet liderliği davranış ve tutumlarına ilişkin algıları boyut bazında değerlendirildiğinde sırasıyla eleştirel bilinç, destek ve katılım şeklindedir.

Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği tutum ve davranışlarını yüksek düzeyde

algıladıkları görülmüştür. Literatür incelendiğinde sosyal adalet liderliği kavramı ile ilgili araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Var olan araştırmalar ile benzer sonuçlar elde edilmiş ancak alt boyutlar arasında bazı farklılıklar gözlenmiştir (Arslan, 2019; Bozkurt, 2018; Yıldırım, 2021). Sosyal adalet liderliğinin alt boyutlarının (destek, eleştirel bilinç, katılım) birbirlerine çok yakın değerler ile öğretmenler tarafından yüksek düzeyde algılandıkları görülmüştür. Bu boyutlardan eleştirel bilinç çok az farkla öğretmenler tarafından en yüksek algılanan boyut olmuştur. Genel anlamda var olan araştırmalara paralel sonuçlar elde edilirken boyut bazında bazı farklılıklar görülmüştür. Arslan (2019) araştırmasında öğretmenlerin sosyal adalet liderliği algılarının yüksek düzeyde olduğu, boyut bazında en yüksek algılanan boyutun destek, en düşük algılanan boyutun ise katılım olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bundan yola çıkarak öğretmenlerin, okul yöneticilerinin öğretmenlere ve öğrencilere göstermiş oldukları destekten ve öğrenciler arasında var olan farklılıklara karşı olan tutumundan memnun oldukları ifade edilebilir. Başka bir deyişle yöneticilerin başarıyı arttırmak için çeşitli önlemler aldığı, personele ve öğrencilere karşı eşit mesafede davranışlar sergilediği ve onları desteklediği, eleştirilere, farklı görüş ve önerilere açık olduğu ve öğrencilerin görüş ve önerilerini dikkate aldığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen verilere göre öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının aritmetik ortalamasının 2.07 (katılmıyorum) olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin sahip olduğu örgütsel sinizm algıları boyut bazında değerlendirildiğinde sırasıyla davranışsal, bilişsel ve duyuşsal şeklindedir. Örgütsel sinizm ile ilgili literatüre bakıldığında elde edilen bulgulara paralel bulgular olduğu görülmektedir. Çevik ve Can (2020), Kahveci ve Demirtaş, 2015) ve Nartgün ve Kartal (2013) çalışmalarında öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarını katılmıyorum düzeyinde olduğunu tespit etmiştir. Afat ve Arslan (2019) ve Şamdan ve Atanur-Baskan (2019) araştırmalarında öğretmenlerin sinizm

algılarının düşük düzeyde olduğu sonucuna varmıştır. Ancak Gedik ve Üstüner (2019) ve Balay, Kaya ve Cülha (2013) çalışmalarında öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgulardan yola çıkarak öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmaktadır. Başka bir deyişle öğretmenlerin okula karşı düşük düzeyde olumsuz duygu ve tutuma sahip oldukları, okul içerisinde söylem ve eylemler arasında paralellik olduğu, okulun gelişimine yönelik çabaların olduğu ve yeniliklere açık olduğu, okulda hak edene hak ettiğinin verildiği bir ortam olduğu yorumu yapılabilir.

Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin sosyal adalet liderliği stili ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılan istatistiksel sonuçlara göre iki değişken arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ek olarak sosyal adalet liderliğinin boyutları olan destek, eleştirel bilinç ve katılım değişkenleri örgütsel sinizmin anlamlı bir yordayıcısıdır. Beta kat sayılarına bakıldığında yordayıcı değişkenlerin örgütsel sinizm üzerindeki etkisinin önem sırası; eleştirel bilinç, destek, katılım şeklindedir. Literatür incelendiğinde doğrudan sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara rastlanmamakta ancak örgütsel sinizm kavramı ile sosyal adalet kavramı ile ilişkili olan örgütsel adalet kavramı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar bulunmaktadır (Efeoğlu ve İplik, 2011; Kılıç ve Toker, 2020; Köybaşı ve Uğurlu, 2017). Bahsi geçen araştırmalar incelendiğinde sonuçların birbirine paralel olduğu, örgütsel adalet ile kişinin kuruma karşı hissettiği olumsuz duygu, tutum ve bunun sonucunda oluşan olumsuz davranışları içeren örgütsel sinizm arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Başka bir deyişle, okul yöneticileri sosyal adaleti ne kadar önemsiyorsa, öğretmenler de çalışma ortamları hakkında o kadar az sinik davranmaktadır. Bu anlamda sosyal adalet liderliğinin öğretmenlerin morali ve bağlılığı üzerinde olumlu bir etkisi olabileceği söylenebilir.

Literatür incelendiğinde sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm kavramlarının ayrı ayrı benzer kavramlarla ilişkisinin incelendiği araştırmalar bulunmaktadır. Özdemir (2017) çalışmasında sosyal adalet liderliği ile okula yönelik tutum ve okul bağlılığı arasındaki ilişkiyi incelemiş ve elde ettiği veriler sonucunda sosyal adalet liderliği ile okula yönelik tutum ve okul bağlılığı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Özgan, Külekçi ve Özkan (2012) öğretim elemanlarından oluşan örneklem üzerinden yürüttükleri çalışmada örgütsel sinizm ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi ve örgütsel sinizmin, örgütsel bağlılığın bir yordayıcısı olup olmadığını araştırmıştır. Elde edilen veriler sonucunda örgütsel sinizm ile örgütsel bağlılık arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Başka bir deyişle örgütsel sinizm arttıkça örgütsel bağlılık azalmaktadır. Kişilerin görev yaptıkları kuruma karşı olumsuz duygu ve tutum geliştirmeleri ve buna bağlı olarak olumsuz davranışlar sergilemeleri kişinin kuruma olan bağlılığının azalmasına, kendini kuruma ait hissedememesine neden olmaktadır. Çillik (2019) çalışmasında öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve örgütsel bağlılık ile örgütsel sinizm arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arttıkça örgütsel sinizm düzeyleri azalmaktadır.

Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre okul yöneticilerinin sergilemiş oldukları sosyal adalet liderliği stili ile öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin öğrencilere, öğretmenlere ve okulda bulunan diğer personellere karşı olumsuz tutumu, onların görüşlerinin önemsememesi, kişileri yönetim sürecine etkin bir şekilde dâhil etmemesi ve dini, dili, ırkı, cinsiyeti vs. fark etmeksizin herkese eşit mesafede davranmaması, öğrencileri bu kişilere karşı eşit mesafede davranmaya özendirmemesi gibi adaletsiz davranışlar sergilemesi öğretmenlerin okula karşı olumsuz duygu ve tutum geliştirmesine neden olabilir. Bu durumda okul yöneticisinin yapması

gereken sosyal adalet liderliği stiline uygun davranışlar sergileyerek öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerini minimum seviyede tutmaktır. Öğretmenlerde örgüte karşı sinik bir tutumun oluşması hem öğretmen hem öğrenci hem de kurum için pek çok olumsuz sonuçlara neden olabilir. Bu bağlamda öğretmenlerin motivasyonlarının düşmesi, örgütsel bağlılıklarının azalması ve bu durumun sonucu olarak öğretmenlik mesleğini en iyi şekilde icra etmesi konusunda sorunlar yaşayabilir. Nitekim öğrenciler, olumsuz bir havanın hâkim olduğu okul ortamında eğitim görmek zorunda kalabilir ve bu durumdan negatif anlamda etkilenebilir. Okul yöneticisi sosyal adalet liderliği ile örgütsel sinizm arasında olan bu ilişkiyi lehine çevirerek kurum, öğretmen ve öğrenci için olumlu sonuçların doğmasına katkıda bulunabilir.

Bu araştırma sonucunda okul yöneticisinin sahip olduğu sosyal adalet liderliği stiline öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyini azalttığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda okul müdürleri sosyal adalet liderliği stiline gerektirdiği davranış ve tutumları araştırmalı, öğrenmeli ve kendi liderlik stiline yansıtmalıdır. Bu kapsamda okul müdürlerine yönelik olarak sosyal adalet liderliği stiline ait özellikleri tanıttak eğitimler düzenlenebilir. Okul yöneticileri için sosyal adalet liderliğine yönelik kurul ve ölçekler oluşturularak okul müdürlerinin düzenli aralıklarla izlenmesi sağlanabilir. Sosyal adalet liderliğinin ve örgütsel sinizmin farklı kavramlar ile arasındaki ilişki ve o kavramlar üzerine etkisi incelenebilir. Bu araştırmanın örneklemini öğretmenlerden oluşmaktadır fakat sosyal adalet kavramı kurum içerisindeki bütün kişileri ilgilendiren bir kavramdır. Benzer bir araştırma veli, öğrenci, okul personeli ile de yürütülebilir. Bu araştırma Rize ili merkez ve ilçelerinde bulunan ilköğretim ve ortaokul öğretmenlerini kapsamaktadır. Benzer bir araştırma farklı okul kademelerinde ve farklı illerde yapılabilir. Bu araştırma nicel araştırma desenlerinden biri olan korelasyonel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarını irdelemek ve nedenlerini araştırmak amacıyla nitel veya karma bir araştırma yapılabilir. Sosyal

adalet liderliği son dönemde popülerite kazanan bir kavramdır. Sosyal adalet liderliği ile farklı kavramlar arasındaki ilişki incelenerek literatüre katkı sağlanabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu araştırma için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 09/03/2021 tarihli 2021/60 karar sayılı etik kurul izni alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Abraham, R. (2000). Organizational cynicism: bases and consequences. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 126(3), 269-292.
- Afat N. ve Arslan, N. (2019). Öğretmenlerin informal iletişim düzeyleri ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İZÜ Eğitim Dergisi*, 1(2), 218-249.
- Arslan, A. (2019). *Sosyal Adalet Liderliği ve Etik İklim Arasındaki İlişkiye Yönelik Öğretmen Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, E. T. (2012). Süleyman Demirel Üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi akademik personelinin genel ve örgütsel sinizm düzeyi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 13(1), 12-27.

- Avey, J. B., Wernsing, T. S. ve Palanski, M. E. (2012). Exploring the process of ethical leadership: The mediating role of employee voice and psychological ownership. *Journal of Business Ethics*, 107, 21-34.
- Balay, R., Kaya, A. ve Cülha, A. (2013). Örgüt kültürü ve örgütsel sinizm ilişkisi. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(2), 123-144.
- Baumgartner, H. ve Homburg, C. (1996). Applications of structural equation modeling in marketing and consumer research: A review. *International Journal of Research in Marketing*, 13(2), 139-161.
- Bozkurt, B. (2018). *Sosyal Adalet Liderli ile Yöneticiye Bağlılık ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Börü, N. (2019). İlkokullarda sosyal adaletin gelişimine yönelik uygulamaların ve okul müdürlerinin liderlik davranışlarının değerlendirilmesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 10(20), 132-164.
- Brandes, P, Dharwadkar, R. ve Dean, J. W., (1999), Does organizational cynicism matter? employee and supervisor perspectives on work outcomes. *Eastern Academy of Management Proceedings*, 150-153.
- Büyükgöze, H., Şayir, G., Gülcemal, E. ve Kubilay, S. (2018). Sosyal adalet liderliği ile öğrenci bağlılığı ilişkisinin lise öğrencilerinin görüşlerine göre incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(47), 932-961.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, E. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. Baskı). Pegem Akademi, Ankara.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with amos: basic concepts, applications, and programming* (2nd ed.). Taylor and Francis Group, New York.

- Cihangiroğlu, N. ve Yılmaz, A. (2010). Çalışanların örgütsel adalet algısının örgütler için önemi. *Selçuk Üniversite Dijital Arřiv Sistemi*, 10(19), 194-213.
- avuşoğlu, S. ve Palamutçuoğlu, B. T. (2017). İş tatmininin sanal kaytarma üzerindeki etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 430-44.
- Çevik, A. ve Can N. (2020). Öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık ve örgütsel sinizm davranışlarının yordayıcısı olarak okul yöneticilerinin makamsal güç kaynakları. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 13-30.
- illik, A. (2019). *Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Dean, J. W., Brandes, P. ve Dharwadkar, R. (1998). Organizational cynicism. *The Academy of Management Review*, 23(2), 341-352.
- Doğangün, ř. (2020). *İř Görenlerde Örgütsel Adalet Algısı ve Örgütsel Adaletin İş Motivasyonu Üzerindeki Etkisi: İstanbul'da Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Efeoğlu, E. ve İplik, E. (2011). Algılanan Örgütsel Adaletin Örgütsel Sinizm Üzerindeki Etkilerini Belirlemeye Yönelik İlaç Sektöründe Bir Uygulama. *. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 343-360.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Sage.
- Furman, G. (2012). Social justice leadership as praxis: Developing capacities through preparation programs. *Educational Administration Quarterly*, 48(2), 191-229.
- Gedik, A. ve Üstüner, M. (2019). Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerine algıladıkları müdür yönetim tarzının etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 37, 53-68.

- Gewirtz, S. (1998). Conceptualizing social justice in education: Mapping the territory. *Journal of Education Policy*, 13, 469-484.
- Gewirtz, S. ve Cribb, A. (2002). Plural conceptions of social justice: implications for policy sociology. *Journal Of Education Policy*, 17(5), 499-509.
- Gören, Ç. S. (2019). *Sosyal Adalet Liderliği, Okul Yaşam Kalitesi ve Okula Aidiyet Duygusu İlişkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler, Ö. (2021). *Öğretmenlerin Sosyal Adalet Liderliği ile Öğrenci Motivasyonu Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Hytten, K. ve Bettez, S. C. (2011). Understanding education for social justice. *The Journal of Educational Foundations*, 25(1/2), 7-25.
- Kahveci, G. ve Demirtaş, Z. (2015). İlkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin örgütsel sinizm algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 69-85.
- Kalağan, G. (2009). *Araştırma Görevlilerinin Örgütsel Destek Algıları İle Örgütsel Sinizm Tutumları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Kalağan, G. ve Güzeller, C. O. (2010). Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Düzeylerinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 83-97.
- Karacaoğlu, K. ve İnce, F. (2012). Brandes, Dharwadkar ve Dean'in (1999) örgütsel sinizm ölçeği türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması: kayseri organize sanayi bölgesi örneği. *Business and Economics Research Journal*, 3(3), 77-92.
- Kılıç, S. ve Toker, K. (2020). Örgütsel adalet ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Yaşar University*, 15(58), 288-303.

- Kline, R.B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. The Guilford Press, New York.
- Kondakçı, Y., Kurtay, M. Z., Oldaç, Y. İ. Ve Şenay, H. H. (2016). Türkiye’de okul müdürlerinin sosyal adalet rolleri. *Eğitim yönetimi araştırmaları içinde* (ss. 353-361). Ankara: Pegem Akademi.
- Köybaşı, F. ve Uğurlu, C. T. (2017). Öğretmenlerin örgütsel adalet algıları ile örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 1-14.
- Myers, R.H. (1990). *Classical and modern regression with applications*. Duxbury Press
- Nartgün, Ş. S. ve Kartal, V. (2013). Öğretmenlerin örgütsel sinizm ve örgütsel sessizlik hakkındaki görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 47-67.
- Nemr, M. A. A. ve Liu, Y. (2021). The impact of ethical leadership on organizational citizenship behaviors: Moderating role of organizational cynicism. *Cogent Business & Management*, 8(1), 1865860.
- Özdemir, M. (2017). Sosyal adalet liderliği, okula yönelik tutum ve okul bağlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 42(191), 267-281.
- Özdemir, M. ve Kütküt, B. (2015). Sosyal adalet liderliği ölçeği’nin (SALÖ) geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(3), 201-218.
- Özdemir, M. ve Pektaş, V. (2017). Sosyal adalet liderliği ve okul akademik iyimserliği ilişkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2). 576-601.
- Özgan, H., Külekçi, E. ve Özkan, M. (2012). Öğretim elemanlarının örgütsel sinizm ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 196-205.

- Sunal, O. (2011). Sosyal Politika: Sosyal adalet açısından kuramsal bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 66(3), 283-305.
- Şamdan, T. ve Atanur-Baskan, G. (2019). Öğretmenlerin algılarına göre örgütsel adalet ve örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 17-40.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S.(2013). *Using multivariate statistics*. 6th Edn., Pearson Education, Boston.
- Theoharis, G. (2007). Social justice educational leaders and resistance: Toward a theory of social justice leadership. *Educational administration quarterly*, 43(2), 221-258.
- Theoharis, G. (2008). Woven in deeply: Identity and leadership of urban social justice principals. *Education and Urban Society*, 41(1), 3-25.
- Tomul, E. (2009). İlköğretim okullarındaki sosyal adalet uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(152),126-137.
- Torrance, D. ve Forde, C. (2015). To what extent can headteachers be held to account in the practice of social justice leadership? *Journal of Educational Leadership. Policy and Practice*, 30(1), 81-93.
- Töremen, F. ve Tan, Ç. (2010). Eğitim örgütlerinde adalet: Kavramsal bir çözümleme. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 58-70.
- Ural, A. (2012). Türk asıllı göçmenlerin hollanda'daki temel eğitim uygulamalarına yönelik ayrımcılık algıları. *Eğitim ve Bilim*, 37(165), 262-274.

- Yıldırım, E. (2021). *Okul Müdürlerinin Sosyal Adalet Liderliğinin Öğretmen Motivasyonuna Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Yıldız, K. (2013). Örgütsel bağlılık ile örgütsel sinizm ve örgütsel muhalefet arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 8(6), 853-879.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Justice is a phenomenon that has existed since the beginning of human history and therefore needs to be focused on, defined, and made sense of (Doğangün, 2020). While trying to define the concept of justice, many thinkers have started with the concept of injustice, which is the exact opposite of the concept. While injustice refers to an event, the same does not apply to the concept of justice. For this reason, first of all, it is necessary to decide whether justice should be considered an abstract thought or a concrete expression (Töremen and Tan, 2010). With the increase in internal and external migration for various reasons, individuals with different cultures, religions, beliefs, and traditions live together in countries and communities. This situation also manifests itself in schools, which are social organizations, and it becomes difficult to achieve social justice in schools (Kondakç, Kurtay, Oldaç, & enay, 2016). Social justice leadership is aware of situations that cause inequality among students and school leaders who have adopted the school's vision, beliefs, and practices to address these inequalities (Pipe, 2019). Organizational cynicism, or negative feelings toward the person who feeds his organization, would cause the organization to exhibit incoherent and unjust behavior in order to have faith in the organization's functioning, and as a result, negative attitudes toward the organization (Armstrong, 2012). The purpose of this study is to determine the relationship between social justice leadership behaviors of school administrators and organizational cynicism as perceived by teachers working in primary and secondary schools. The sub-objectives of the research, which were created in line with the general purpose, are as follows:

- According to teachers' opinions, what is the level of social justice leadership behavior of school administrators?
- At what level are the teachers' perceptions of organizational cynicism?
- According to teachers' opinions, is there a significant relationship between school administrators' social justice leadership decisiveness and teachers' organizational cynicism levels?

Is social justice leadership a significant predictor of organizational cynicism?

Method

The research was designed as a correlational research model, which is one of the quantitative research types. Within the scope of the research, 375 teachers working in the city center and districts of Rize were reached, but 59 scales were not taken into consideration due to deficiencies and incorrect fillings found in the collected scales. In this study, teachers' perceptions of their leadership behaviors as school administrators were used to measure the duty of Kutkut zdemir and social justice (2015), as developed by the "Social Justice Leadership Scale-Teacher Form," and organizational cynicism, as developed by the Kalaga (2009) and adapted to Turkish by the "Organizational Cynicism Scale." The demographic data of the teachers who make up the sample of the research were evaluated, their frequencies and percentages were calculated, and the qualities of the sample were determined. According to the teachers' perceptions of the school administrators, the average and standard deviation values were taken to determine the social justice leadership behaviors and the organizational cynicism levels of the teachers. In addition, correlation analysis was conducted to decipher the relationship between social justice leadership behaviors and organizational cynicism. In order to investigate the effect of social justice leadership on organizational cynicism, multiple linear regression analysis was performed.

Findings (Results)

According to teacher perceptions, it was determined that $X = 4.06$ for the support dimension of social justice leadership, $X = 4.10$ for the critical consciousness dimension, $X = 3.64$ for the participation dimension, and $X = 3.93$ for the sum of the scale. It has been observed that teachers' perceptions are realized at the highest critical consciousness and lowest participation level. According to teacher perceptions, $X = 2.21$ for the cognitive dimension of organizational cynicism, $X = 1.64$ for the affective dimension, $X = 2.35$ for the behavioral dimension, and $X = 2.07$ for the scale sum. It has been observed that teachers' perceptions are realized at the highest behavioral and lowest affective dimensions. In addition, there is a decisively significant relationship between social justice leadership and organizational cynicism; the magnitude of the relationship is 0.49 [$r = -0.49$; $p < 0.01$]. In relation to the analysis of organizational cynicism, according to the results of multiple linear regression, the impact of the support, critical awareness, and participation variables on teachers' perceptions of organizational cynicism at the middle level is expected to have a statistically significant correlation [$R = 0.51$, $R^2 = 0.26$, $F_{(3,312)} = 37.771$, $p = 0.00$]. The variables of support, critical consciousness, and

participation together explain 26% of organizational cynicism. According to the findings obtained, it is concluded that 26% of the change in teachers' organizational cynicism levels is due to the social justice leadership behaviors and attitudes of school administrators as perceived by teachers.

Conclusion and Discussion

According to the results of this research, there is a negative relationship between the social justice leadership style exhibited by school administrators and the organizational cynicism levels of teachers. The negative attitude of school administrators towards students, teachers, and other staff at the school, the disregard of their opinions, the inability to effectively involve people in the management process, and their religion, language, race, gender, etc. Teachers develop negative emotions and attitudes toward the school when they do not treat everyone equally and do not encourage students to treat these people equally, as well as when they exhibit unfair behaviors. In this case, what the school administrator should do is keep the teachers' organizational cynicism levels at a minimum by displaying behaviors appropriate to the social justice leadership style. The student will have to study in a school environment where negative weather prevails, and this negative weather will also negatively affect student motivation. As a result of these, the institution will have difficulty achieving the success it wants to achieve. By deconstructing this relationship between social justice leadership and organizational cynicism, the school administrator can contribute to the emergence of positive results for the institution, teacher, and student.